Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KEAMS/beETPR-J/22
Názov predmetu	Etnické procesy
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	2
Vyučujúci	prof. PhDr. Ladislav Lenovský, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Podmienkou úspešného absolvovania kurzu je 80% účasť
na prednáške, vypracovanie seminárnej práce a získanie aspoň 60% bodov zo záverečného testu.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Záverečné hodnotenie

Podmienkou úspešného absolvovania kurzu je 80% účasť
na prednáške, vypracovanie seminárnej práce a získanie aspoň 60% bodov zo záverečného testu.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Výsledky vzdelávania

Študent absolvovaním kurzu získa: 1. vedomosti o vzniku, vývoji, obsahu, štruktúre, funkciách a využívaní etnických procesov v globálnych aj národno-štátnych súvislostiach, o legislatívnych a inštitucionálnych rámcoch a aplikovaných aspektoch etnických procesov, 2. zručnosti v identifikovaní, deskripcii a klasifikovaní etnických procesov, ich mapovaní, výskume a využívaní v súčasnosti, 3. profesijné kompetencie ako súčasť odborných spôsobilostí v oblasti múzejnej praxe, segmente kultúrnych, diplomatických a sociálnych profesií, etnopolitiky, etnobiznisu, národnostnej politiky, občianskeho aktivizmu, 4. prenositeľné kompetencie – kreativita, heuristika, supervízne schopnosti, uvažovanie v súvislostiach, prezentačné schopnosti.

Stručná osnova predmetu

1. Úvod do štúdia etnických procesov (teórie etnicity, národa, terminológia).
2. Etnické procesy v antropologickej a historiografickej perspektíve.
3. Klasifikácia etnických procesov.
4. Etnogenéza Slovákov a etnické procesy na území Slovenska.
5. Národnostné, etnické a etnografické minority na území Slovenska (genéza, národnostná politika, aktuálne jestvovanie).
6. Národnostné menšiny – Maďari, Nemci, Bulhari, Česi, Poliaci, Chorváti, Ukrajinci, Židia a iné.
7. Etnické menšiny – Rómovia, Rusíni a iné.
8. Etnografické skupiny – Čilejkári, Bojkovia, Lemkovia, Gorali, Sotáci, Mantáci a pod.
9. Nové etniká na Slovensku – Vietnamci, Číňania, Kubánci, Sýrčania a pod.
10. Nová imigrácia etnonáboženských skupín do Európy – Ázia, Blízky východ, Afrika.
11. Vybrané problémy z etnických procesov (multikulturalizmus, multietnicita, teória identít).
12. Perspektívy etnických procesov v kontexte globalizácie a migrácie (etnopolitika, etnobiznis, kultúrna diverzita, ľudské práva a občianska spoločnosť).

Sylabus predmetu

1. Úvod do štúdia etnických procesov (teórie etnicity, národa, terminológia).
2. Etnické procesy v antropologickej a historiografickej perspektíve.
3. Klasifikácia etnických procesov.
4. Etnogenéza Slovákov a etnické procesy na území Slovenska.
5. Národnostné, etnické a etnografické minority na území Slovenska (genéza, národnostná politika, aktuálne jestvovanie).
6. Národnostné menšiny – Maďari, Nemci, Bulhari, Česi, Poliaci, Chorváti, Ukrajinci, Židia a iné.
7. Etnické menšiny – Rómovia, Rusíni a iné.
8. Etnografické skupiny – Čilejkári, Bojkovia, Lemkovia, Gorali, Sotáci, Mantáci a pod.
9. Nové etniká na Slovensku – Vietnamci, Číňania, Kubánci, Sýrčania a pod.
10. Nová imigrácia etnonáboženských skupín do Európy – Ázia, Blízky východ, Afrika.
11. Vybrané problémy z etnických procesov (multikulturalizmus, multietnicita, teória identít).
12. Perspektívy etnických procesov v kontexte globalizácie a migrácie (etnopolitika, etnobiznis, kultúrna diverzita, ľudské práva a občianska spoločnosť).

Odporúčaná literatúra

ERIKSEN, T. H. 2012: Etnicita a nacionalismus. Antropologické perspektivy, Praha: SLON; ISBN 978-80-7419-053-7
BOTÍK, J. 2007: Etnická história Slovenska. Bratislava. ISBN 978-80-7114-650-6
BOTÍK, J. 1991: Etnicita ako základná kategória národopisnej vedy. Slovenský národopis 39, ISSN 1335-1303

BROUČEK, S., CVEKL, J., HUBINGER, V. 1981: Základné pojmy etnické teorie. ČL 78, 4, ISSN: 0009-0794
GELLNER, E. 1993: Národy a nacionalismus, Praha, ISBN: 80-901381-1.

GELLNER, E. 2003: Nacionalismus, Brno: CDK; 80-7325-023-3
HROCH, M. 2009: Národy nejsou dílem náhody, Praha: SLON; ISBN 978-80-7419-010-0
HROCH, M. (ed.) 2003: Pohledy na národ a nacionalismus. Čítanka textů, Praha: SLON; ISBN 80-86429-20-2
ŠATAVA, L. 2013: Etnicita a jazyk. Teorie, praxe, trendy: čítanka textů, Brno: Tribun EU, odd. Teorie etnicity a nacionalismu, s. 54–64; odd. Literatura k tematice etnicity, nacionalismu a jazyka, s. 105–108; ISBN 978-80-263-0517-0
TESAŘ, F. 2007: Etnické konflikty, Praha: Portál; ISBN 978-80-7367-097-9
SARTORI, G. 2005: Pluralismus, multikulturalismus a přistěhovalci. Esej o multietnické společnosti. Praha : Dokořán. ISBN 8073630222.
GAŽOVÁ, V. 2009: Úvod do kulturológie. Acta culturologica 17. Bratislava: UK. ISSN 80-7121-315-4.
Kolektív 2011: Tradičná ľudová kultúra Slovenska slovom a obrazom. Elektronická encyklopédia. Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru. Koordinačné centrum tradičnej ľudovej kultúry, Ústav etnológie, 2011. Dostupné na: https://www.ludovakultura.sk/encyklopedia/
LENOVSKÝ, L. 2005: Identity: (Today) a commodity among others (?). In: Filozofia. ISSN 0046-385 X, Roč. 60, č. 7, s. 536-541.
LENOVSKÝ, L. 2016, 2017, 2018: Naši vo svete - Slováci južne od hranice Slovenska I., II., III. Nadlac : Editura Ivan Krasko. (Vedecké monografie). ISBN 978-973-107-114-5, 978-973-107-121-3, 978-973-107-135-0.
ČUKAN, J., KORINA, N., LENOVSKÝ, L. 2014: Culture – Language – Identity (problem of relations). In: XLinguae, ISSN 1337-8384, Vol. 7, no. 4, 21-32.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský